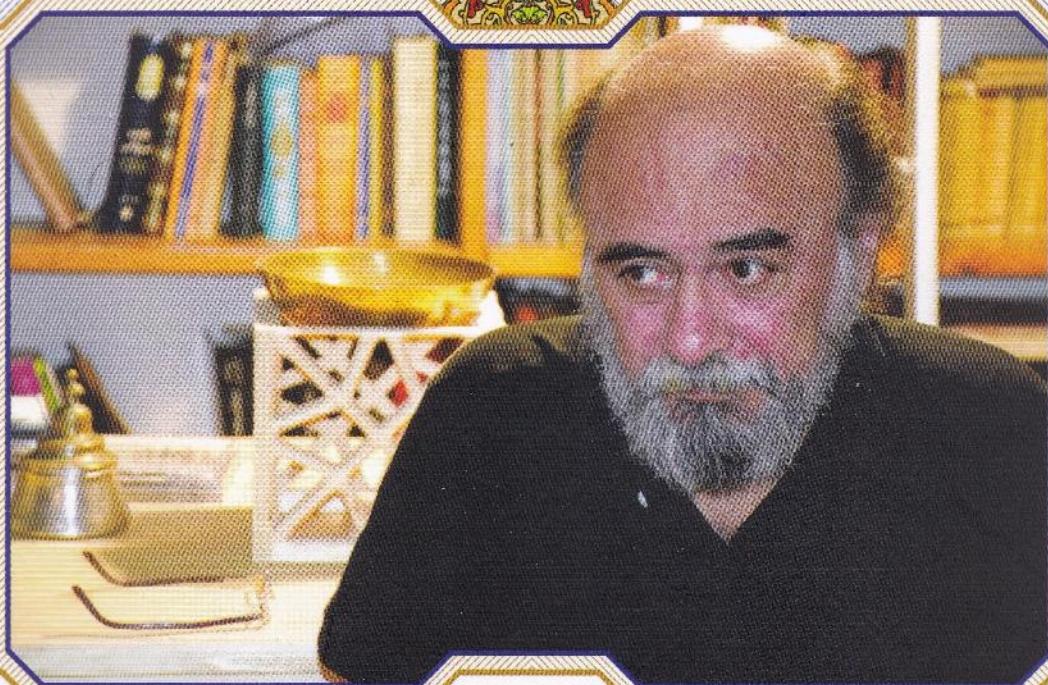

الا بُر آرگان

فهرست نامه و سیاست

سال اول | شماره اول | بهار ۹۹ | ۲۵۰۰۰ تومان

▪ نشست محمد رضا درویشی و هومان اسعدی درباره سیستم مقامی به دستگاهی و..

▪ چیستی ملودی در موسیقی ایرانی از محمد رضا فیاض

▪ مقالاتی از مسیح افقه، ندا دهناد، سپتا حامدی نژاد، رامین کشاورز، مریم قائمی

«سبزارنگ»
فصلنامه تخصصی سراسری موسیقی

سال اول | شماره اول | بهار ۹۹

◆◆◆

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: غلامرضا (فرشید) ذاکری

همکاران این شماره: محمدرضا درویشی، هومان اسدی، محمدرضا فیاض،
مسیح افقة، ندادهند، رامین کشاورز، سپتا حامدی نژاد، مریم قائمی

مشاور هنری: کیوان فرزین

◆◆◆

مدیر داخلی: مارال حسینی

امور داخلی: کیمیا مکاره‌چی

طراح جلد و صفحه آرا: محمد قاسمی

لوگو: زینب کریمی

عکس روی جلد: سامان سلطانفر

چاپ: دنیا (۰۹۱۷۳۱۵۲۵۴۲)

با سپاس از: هدایت رضایی، محسن زارع، ستار سلطانفر، تانیا اسماعیلیان،
مریم ذاکری، ویدا تشکر، علیرضا صادقی، زینب کریمی، محمد حسین شیشه بر

◆◆◆

◆ سبزارنگ نشریه‌ای مستقل است و مطالب آن بیانگر نظرات و آراء
نویسنده‌گان آن است.

◆ لطفاً مقالات خود را با فرمت Word Document و از طریق پست
الکترونیک ارسال فرمایید.

◆ مقالات ترجمه شده را به همراه متن اصلی ارسال نمایید.

◆ فصلنامه در رد، قبول و اصلاح مطالب رسیده آزاد است.

◆ نقل مطالب سبزارنگ با ذکر مأخذ آزاد است.

◆◆◆

نشانی: شیراز، خیابان قصردشت، سه راه برق، پاساز برق، طبقه اول

تلفن: ۰۹۳۶۱۱۰۳۰۵

 sabzarangmag@gmail.com

 [sabzarangmag](https://www.instagram.com/sabzarangmag/)

از صفحه ۲۱ تا ۲۴

سیر تحول مقام تادستگاه

در نشست
محمد رضا درویشی و هومان اسعدي

از صفحه ۲۸ تا ۲۹

بررسی اجمالی
بر مهارت های
عملی
موسیقی ایران

مسیح افجه

محمد رضا فیاض

از صفحه ۲۲ تا ۲۷

وقتی از ملودی
در موسیقی ایرانی
صحبت می کنیم،
از چه صحبت می کنیم؟

از صفحه ۳۶ تا ۳۷

درباره
مهدی صلحی
(منتظم الحكماء)

سپنتا حامدی نژاد

نداده ناد

از صفحه ۳۰ تا ۳۵

موسیقی
در دوره ایلامی
در منطقه
کول فرح

از صفحه ۴۷ تا ۵۱

درباره مقام
«ساز سیمرغ»

مریم قائمی

رامین کشاورز

از صفحه ۳۸ تا ۴۶

سیر تحول مجنب
از مکتب منظمه
تا مکتب دستگاهی
موسیقی ایران

یادداشت اول

فرشید ذاکری

آه از آن رخسار برق انداز خوش عیارهای
صاعقه است از برق او بر جان هر بیچاره ای
شمس تبریزی تناقض چیست در احوال دل
هم مقیم عشق باشد هم زعشق آواره ای
— مولانا —

گاه هنرمندی در تلاطم نشنگی نوشتار، مزین به لمس ورق هایی که
هنوز بکری ایام درونش جاری است.

سخت و تلخ روزگاری که میان مایگی مانند افیونی همه گیر در
ریشه های هنر دمیده و حتا خاندان های هنر را آلوده کرده است که
بر وamanدگان تقسیم بخت دیگر چه حاجت !
اما عشق هم چنان در تتمه رگان بزرگان این سرزمین نوید می دهد
که هر دستی گشاده می شود به تفکر و اندیشگانی که در پس قرن ها
غیبت، کورسوبی از ادامه گذشتگان بالیده در تارک هنر شگرف
جغرافیای فرهنگی پهناور ایران زمین است.

سبزارنگ به دغدغه توجه و تفکر در ساحت اندیشگی موسیقایی
در تمام فشارهای رخوت انگیز درون و برون هنر حال، پا به عرصه ای
می گذارد که ابهام و دیوانگی هایش تنها به مدد قلم اندیشمندان
این حوزه به سرانجام راستی هدایت خواهد شد که بخت یارمان
بود که از شماره اول بزرگان حوزه اندیشگانی هنر موسیقی به بذل
لطف و مهرشان دست گیرمان شدند و راهمان را به همواری درون
جاری شان همگون ساختند.

سپاس ویژه خود را نثار بزرگ مرد عرصه ای عمل و نظر موسیقی
محمد رضا درویشی می کنم که با سخاوتمندی عظیم همیشگی شان
در کنارمان هستند، هم چنین هنرمندان صاحب نظر گرامی هومان
اسعدی و محمدرضا فیاض، دیگر نویسندهای این شماره که بی هیچ
توقعی و تنها به نشانه همدلی، همواره مان کردند.

و بالاخره هنرمند عزیز کیوان فرزین که خود از والا مقامان عرصه ای
نوشتاری موسیقی است و بی دریغ و با کمال بخشندگی در کنار
سبزارنگ است که بی وجودش به این قدر میسر نبود.

دعوت می کنیم به میزبانی سبزارنگ که مانع یاشد جهت
تفکر و اندیشه تمام هنرمندان و صاحب نظران، که لازم است
عاشقی در برهوت زمان مان.

البر آر نگ

هم نوایی سازهای تمبورک و قیچک

Gheychak   Tamboorak

50.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

101.

102.

103.

104.

105.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

112.

113.

114.

115.

116.

117.

118.

119.

120.

121.

122.

123.

124.

125.

126.

127.

128.

129.

130.

131.

132.

133.

134.

135.

136.

137.

138.

139.

140.

141.

142.

143.

144.

145.

146.

147.

148.

149.

150.

151.

152.

153.

154.

155.

156.

157.

158.

159.

160.

161.

162.

163.

164.

165.

166.

167.

168.

169.

170.

171.

172.

173.

174.

175.

176.

177.

178.

179.

180.

181.

182.

183.

184.

185.

186.

187.

188.

189.

190.

191.

192.

193.

194.

195.

196.

197.

198.

199.

200.

201.

202.

203.

204.

205.

206.

207.

208.

209.

210.

211.

212.

213.

214.

215.

216.

217.

218.

219.

220.

221.

222.

223.

224.

225.

226.

227.

228.

229.

230.

231.

232.

233.

234.

235.

236.

237.

238.

239.

240.

241.

242.

243.

244.

245.

246.

247.

248.

249.

250.

251.

252.

253.

254.

255.

256.

257.

258.

259.

260.

261.

262.

263.

264.

265.

266.

267.

268.

269.

270.

271.

272.

273.

274.

275.

276.

277.

278.

279.

280.

281.

282.

283.

284.

285.

286.

287.

288.

289.

290.

291.

292.

293.

294.

295.

296.

297.

298.

299.

300.

301.

302.

303.

304.

305.

306.

307.

308.

309.

310.

311.

312.

313.

314.

315.

316.

317.

318.

319.

320.

321.

322.

323.

324.

325.

326.

327.

328.

329.

330.

331.

332.

333.

334.

335.

336.

337.

338.

339.

340.

341.

342.

343.

344.

345.

346.

347.

348.

349.

350.

351.

352.

353.

354.

355.

356.

357.

358.

359.

360.

361.

362.

363.

364.

365.

366.

367.

368.

369.

370.

371.

372.

373.

374.

375.

376.

377.

378.

379.

380.

381.

382.

383.

384.

385.

386.

387.

388.

389.

390.

391.

392.

393.

394.

395.

396.

397.

398.

399.

400.

401.

402.

403.

404.

405.

406.

407.

408.

409.

410.

411.

412.

413.

414.

415.

416.

417.

418.

419.

420.

421.

422.

423.

424.

425.

426.

427.

428.

429.

430.

431.

432.

433.

434.

435.

436.

437.

438.

439.

440.

441.

442.

443.

444.

445.

446.

447.

448.

449.

450.

451.

452.

453.

454.

455.

456.

457.

458.

459.

460.

461.

462.

463.

464.

465.

466.

467.

468.

469.

470.

471.

472.

473.

474.

475.

476.

477.

478.

479.

480.

481.

482.

483.

484.

485.

486.

487.

488.

489.

490.

491.

492.

493.

494.

495.

496.

497.

498.

499.

500.

501.

502.

503.

504.

505.

506.

507.

508.

509.

510.

511.

512.

513.

514.

515.

516.

517.

518.

519.

520.

521.

522.

523.

524.

525.

526.

527.

528.

529.

530.

531.

532.

533.

534.

535.

536.

537.

538.

539.

540.

541.

542.

543.

544.

545.

546.

547.

548.

549.

550.

551.

552.

553.

554.

555.

556.

557.

558.

559.

560.

561.

562.

563.

564.

565.

566.

567.

568.

569.

570.

571.

572.

573.

574.

575.

576.

577.

578.

579.

580.

581.

582.

583.

584.

585.

586.

587.

588.

589.

590.

591.

592.

593.

594.

595.

596.

597.

598.

599.

600.

601.

602.

603.

604.

605.

606.

607.

608.

609.

610.

611.

612.

613.

614.

615.

616.

617.

618.

619.

620.

621.

622.

623.

624.

625.

626.

627.

628.

629.

630.

631.

632.

633.

634.

635.

636.

637.

638.

639.

640.

641.

642.

643.

644.

645.

646.

647.

648.

649.

650.

651.

652.

653.

654.

655.

656.

657.

658.

659.

660.

661.

662.

663.

664.

665.

666.

667.

668.

669.

670.

671.

672.

673.

674.

675.

676.

677.

678.

679.

680.

681.

682.

683.

684.

685.

686.

687.

688.

689.

690.

691.

692.

693.

694.

695.

696.

697.

698.

699.

700.

701.

702.

703.

704.

705.

706.

707.

708.

709.

710.

711.

712.

713.

714.

715.

716.

717.

718.

719.

720.

721.

722.

723.

724.

725.

726.

727.

728.

729.

730.

731.

732.

733.

734.

735.

736.

737.

738.

739.

740.

741.

742.

743.

744.

745.

746.

747.

748.

749.

750.

751.

752.

753.

754.

755.

756.

757.

758.

759.

760.

761.

762.

763.

764.

765.

766.

767.

768.

769.

770.

771.

772.

773.

774.

775.

776.

777.

778.

779.

780.

781.

782.

783.

784.

785.

786.

787.

788.

789.

790.

791.

792.

793.

794.

795.

796.

797.

798.

799.

800.

801.

802.

803.

804.

805.

806.

807.

808.

809.

810.

811.

812.

813.

814.

815.

816.

817.

818.

819.

820.

821.

822.

823.

824.

825.

826.

827.

828.

829.

830.

831.

832.

833.

834.

835.

836.

837.

838.

839.

840.

841.

842.

843.

844.

845.

846.

847.

848.

849.

850.

851.

852.

853.

854.

855.

856.

857.

858.

859.

860.

861.

862.

863.

864.

865.

866.

867.

868.

869.

870.

871.

872.

873.

874.

875.

876.

877.

878.

879.

880.

881.

882.

883.

884.

885.

886.

887.

888.

889.

890.

891.

892.

893.

894.

895.

896.

897.

898.

899.

900.

901.

902.

903.

904.

905.

906.

907.

908.

909.

910.

911.

912.

913.

914.

915.

916.

917.

918.

919.

920.

921.

922.

923.

924.

925.

926.

927.

928.

929.

930.

931.

932.

933.

934.

935.

936.

937.

938.

939.

940.

941.

942.

943.

944.

945.

946.

947.

948.

949.

950.

951.

952.

953.

954.

955.

956.

957.

958.

959.

960.

961.

962.

963.

964.

965.

966.

967.

968.

969.

970.

971.

972.

973.

974.

975.

976.

977.

978.

979.

980.

981.

982.

983.

984.

985.

986.

987.

988.

989.

990.

991.

992.

993.

994.

995.

996.

997.

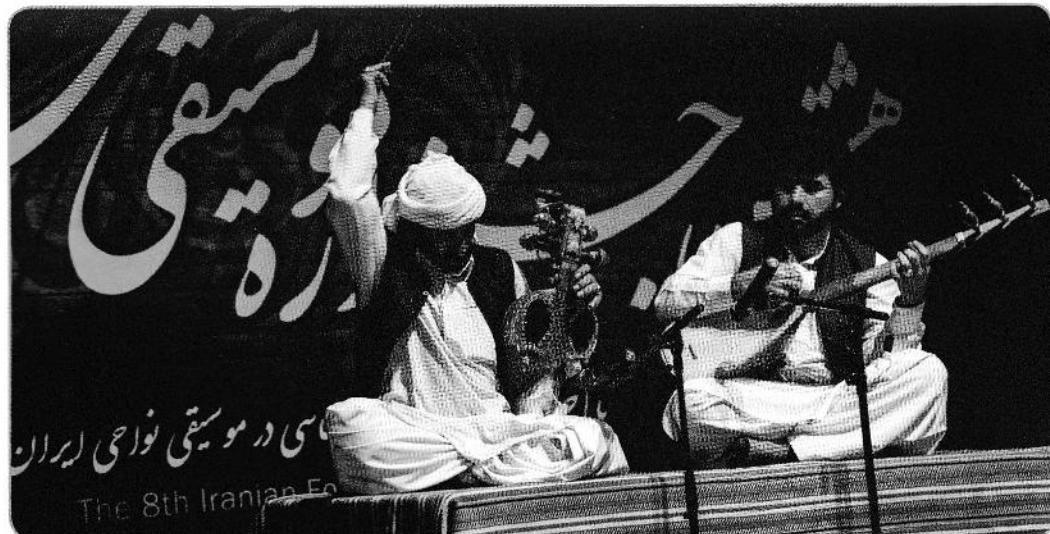
998.

999.

1000.

قسمت دوم قطعه، با همراهی تمبورک به عنوان ساز ریتمیک

پس از این قسمت، قطعه وارد جملات پایانی شده و با چند بار تکرار جملاتی که در ادامه آمدند، خاتمه پیدا می کند. نکته شایان

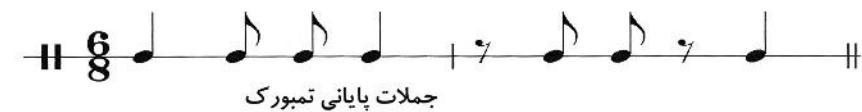

هم نوای سازهای تمبورک و قیچک

ذکر، تکرارهای زیاد جملات مشابه می باشد که با توجه به مطالبی که در ابتدا ذکر شد؛ این مساله با نوع استفاده و کاربرد این قطعه در مراسم درمانی گواتی ارتباط مستقیم دارد.

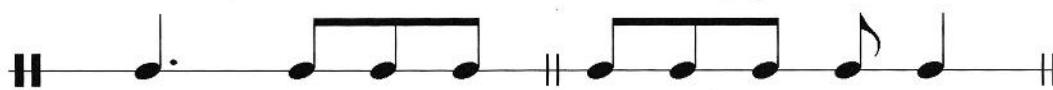
Gheychak

جملات پایانی قیچک در قطعه مورد نظر

Tamboorak

جملات پایانی تمبورک

از نکات مورد توجه در "ساز سیمرغ"، شکل پایین روندهای می باشد که نغمات آن در طول این قطعه دارند. فیگورهای ریتمیک تقریبا مشابه و با اندکی تغییرات، چه در قیچک و چه در تمبورک، همان گونه که پیش از این نیز گفته شد، از خصایص موسیقی های مورد استفاده در درمان می باشند. در ادامه، فیگورهای ریتمیک شاخص این قطعه آورده شده اند:

بیشترین فیگورهای ریتمیک استفاده شده در ساز قیچک در قطعه "ساز سیمرغ"

بیشترین فیگورهای ریتمیک استفاده شده در ساز قیچک در قطعه "ساز سیمرغ"

کتابشناسی

- درویشی، محمدرضا. (۱۳۸۰)، دایرة المعارف سازهای ایران، تهران: ماهور.
مسعودیه، محمدنتی. (۱۳۶۴)، موسیقی بلوچستان، تهران: سروش.
درویشی، محمدرضا. (۱۳۷۶)، آینه و آواز، تهران: حوزه هنری.
وجانی، بهروز. (۱۳۸۶)، فرهنگ جامع موسیقی ایرانی، تهران: گندمان.
پرزناب، مصطفی کمال. و گروهی از مؤلفان. (۱۳۸۶)، مبانی نظری و ساختار موسیقی ایرانی، تهران: چشم انداز.
درویشی، محمدرضا. و ارفع اطرابی. (۱۳۸۶)، سازشناسی ایرانی، تهران: چشم انداز.

انجمن موسیقی فارس برگزار می کند

جشنواره موسیقی فارس

(گروه نوازی دوره یازدهم)

تابستان ۹۹ _ شیراز

دبیر هنری: احمد پژمان

بخش استانی: موسیقی دستگاهی، کلاسیک، محلی، پاپ و کوبه‌ای

بخش ملی: پژوهش

www.nay.ir

تغذیه آن فرهنگ و ایده‌سازی انسان فرهنگ

مرکز موسیقی بتهوون شیراز